

Μάθημα : ΕΚΦΡΑΣΗ-ΕΚΘΕΣΗ	
Καθηγήτρια:	Χρόνος:
Όνοματεπώνυμο:	Τάξη: Α ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ

Αγαπημένο μου παιδί,

Ξαφνικά ψήλωσες, ωρίμασες. Παρατήρησες, άραγε, κι εσύ ότι η σχέση μας άλλαξε τον τελευταίο καιρό; Τώρα, μου φαίνεται πως δεν έχεις πια το ίδιο κέφι να βρεθούμε μόνοι οι δυο μας και να τα πούμε με τις ώρες. Ίσως δεν το καλοσκεφτήκες ακόμα, αλλά νομίζω πως, όταν δοθεί μια τέτοια ευκαιρία, τείνεις συχνά να βρεις μια **πρόφαση** για να την αποφύγεις. Το ύφος σου απέναντί μου έγινε, καθαρά και ξάστερα, κριτικό. Γυρεύεις τα όριά μου και, φυσικά, αρχίζεις να τα ξεχωρίζεις. Με κρίνεις, με συγκρίνεις, με τοποθετείς σιγά-σιγά στη θέση που μου ταιριάζει. Ανακάλυψες κάτι που δεν το είχες φανταστεί· ότι υπάρχουν άνθρωποι καλύτεροι, σοφότεροι, σπουδαιότεροι από μένα. Συζητάς ζωηρά τις γνώμες μου· συχνά τις αντικρούεις. **Αμφισβητείς** τις πληροφορίες που σου δίνω. Ώρες-ώρες θα έλεγα πως σου αρέσει να προσδίδεις στη συζήτησή μας τον τόνο μιας αντιδικίας των γενεών. Λες «εμείς» κι «εσείς» σαν να πρόκειται για δυο κόσμους ριζικά διαφορετικούς, ανάμεσα στους οποίους δεν είναι πιθανό να υπάρχει συνέχεια και βαθύτερη συνεννόηση ή σύμπτωση στις ιδέες και τα γούστα.

Παρατηρώ ακόμα – αυτό συνηθέστατα – ότι ορισμένες κοινότοπες, ανώδυνες συμβουλές μου – να, σα να πούμε «Κάνει ψύχρα, πάρε το πανωφόρι σου» ή «Μην πίνεις νερό ιδρωμένος» – σ' ερεθίζουν απροσδόκητα, σου προκαλούν εκδηλώσεις φανεράς ανυπομονησίας και δυσαρέσκειας. Μα ξέρω και κάτι άλλο που μου το έχεις ομολογήσει. Έχεις ανάγκη στη ζωή σου από μια αξία ανώτερη από τις άλλες, μια αξία-γνώμονα, μια αξία-πυξίδα, στην οποία να αναφέρεται κάθε σου εκδήλωση, απόφαση, κρίση, πράξη. Η αξία αυτή, η πιο ωραία σου λέξη, σου προτείνω να είναι η γνησιότητα.

Να είσαι γνήσιος, αληθινός, ακέραιος, σε ό,τι αισθάνεσαι, λες και πράττεις, στον έρωτα, στη φιλία, στην κοινωνική σου δράση– απέναντι σε φίλους κι εχθρούς και, πρώτα-πρώτα, απέναντι στον εαυτό σου. Να σέβεσαι τον άλλον, να προσπαθείς να τον καταλάβεις· να τον βοηθάς, αν αυτό περνά από το χέρι σου. Συχνά, η ζωή μας έχει ν' αντιμετωπίσει δύσκολα διλήμματα που, μονάχα με πολλή αμοιβαία κατανόηση και **βοήθεια**, μπορούμε να τα λύσουμε και να τα ξεπεράσουμε. Να μην απαρνιέσαι τα δικαιώματά σου στη ζωή, μα να μην ξεχνάς και τα δικαιώματα του άλλου που βρέθηκε μαζί σου.

Τα ίδια θα σου έλεγα και για την εργασία σου. Να είσαι ειλικρινής και ευθύς σε κάθε δουλειά που θα αναλάβεις· να την τιμάς πρώτα-πρώτα εσύ ο ίδιος· να **πασχίζεις** να την κάνεις σωστά και όσο μπορείς καλύτερα, με φροντίδα και με μεράκι. Να είσαι αυτό που

είσαι: τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο. Άκουσέ με: ένας άξιος μαραγκός που κατέχει καλά τη δουλειά του και πιστεύει σ' αυτήν είναι πολύ πιο ολοκληρωμένος και αξιосέβαστος άνθρωπος από έναν κακό επιστήμονα.

Παρασύρθηκα όμως από τα λόγια μου και μου φαίνεται πως ξανάρχισα να συμβουλευώ. Σου τό 'πα και πριν: δε ζητώ να σου επιβάλω έτοιμες απόψεις για τον κόσμο, αλλά μονάχα να σε βοηθήσω να ξεκινήσεις. Ύστερα, τράβα το δρόμο σου και σβήσε με, σινά-σινά, από τους λογισμούς σου, καθώς το θέλει η ζωή.

Απόσπασμα από το βιβλίο του Γιώργου Θεοτοκά, ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ, τ. Β', 1950-1966, εκδόσεις Εστία (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποιες είναι οι αντιδράσεις που διαπιστώνει ο πατέρας στη συμπεριφορά του παιδιού του και πού τις αποδίδει;

Μονάδες 15

A2. «Άκουσέ με: ένας άξιος μαραγκός που κατέχει καλά τη δουλειά του και πιστεύει σ' αυτήν είναι πολύ πιο ολοκληρωμένος και αξιосέβαστος άνθρωπος από έναν κακό επιστήμονα». : να αναπτύξετε μία παράγραφο 60- 80 λέξεων σχολιάζοντας την παραπάνω περίοδο του κειμένου.

Μονάδες 10

B1α) Να επισημάνετε τον τρόπο ανάπτυξης της 2^{ης} παραγράφου του κειμένου: «Παρατηρώ ακόμα... η γνησιότητα» (Μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας (Μονάδες 3).

Μονάδες 5

B1β) Να δηλώσετε τη σημασία των παρακάτω διαρθρωτικών λέξεων του κειμένου: ακόμα (παρ. 2^η), όμως (παρ. 5^η), Ύστερα (παρ. 5^η)

Μονάδες 6

B1γ) Να επισημάνετε τη λειτουργία της γλώσσας (αναφορική, ποιητική) στις παρακάτω φράσεις του κειμένου:

- Γυρεύεις τα όριά μου
- Συζητάς ζωηρά τις γνώμες μου
- Μα ξέρω και κάτι άλλο που μου το έχεις ομολογήσει
- σβήσε με, σινά-σινά, από τους λογισμούς σου

Μονάδες 4

B2α) Να δώσετε από μία συνώνυμη για τις λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή: **πρόφαση**, **ορία**, **Αμφισβητείς**, **βοήθεια**, **πασχίζεις**

Μονάδες 5

B2β) Να αιτιολογήσετε τη χρήση του β' ενικού προσώπου από το συγγραφέα στην 3^η παράγραφο του κειμένου (Να είσαι γνήσιος... μαζί σου).

Μονάδες 5

Γ. Σε μία εκδήλωση που διοργανώνει το σχολείο σας με θέμα: «Σχέσεις γονέων- εφήβων» εκφωνείτε την κεντρική ομιλία. Λαμβάνοντας υπόψη τα παράπονα που εκφράζονται συχνά και από τις δύο πλευρές, να παρουσιάσετε στην ομιλία σας τις απόψεις σας για τα αίτια που οδηγούν στη διάσταση των γενεών και τους τρόπους γεφύρωσης τους χάσματος.

(400 περίπου λέξεις)

Μονάδες 50